

Erindringer
Nordisk skatteforskningsråd
underveis i 50 år

Pórólfur Matthíasson
varaformann

Panelister

- Olof Olsson Finland
- Mattias Dahlberg, Sverige
- Fredrik Zimmer, Norge
- Vidar Christiansen, Norge
- Jan Pedersen, Danmark
- Teresa Simon-Almendal, Sverige
- Formenn eller langtids medlemmer i rådet pluss en som har servert som generalsekretær

Rådets statuetter § 1 & 2

AVTALE

mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige om opprettelse av et nordisk skattevitenskapelig forskningsråd

Artikkel 1

Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd består av medlemmer oppnevnt av Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Rådets oppgave er å fremme samarbeidet innen skatteforskningen med sikte særskilt på spørsmålsstillinger av felles nordisk interesse. Rådet skal ikke virke i kommersiell hensikt.

Artikkel 2

Rådet ansetter sekretærer. Rådet ansetter også forskere og øvrige personale for særskilte prosjekter innenfor rammen av sitt budsjett.

ÖVERENSKOMMELSE

mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige om inrättandet av ett nordiskt skattevetenskapligt forskningsråd

Artikel 1

Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådet består av medlemmar utsedda av Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Rådets uppgift är att främja nordiskt samarbete inom skatteforskningen, med inriktning särskilt på frågeställningar av gemensamt nordiskt intresse. Rådet skall inte verka i kommersiellt syfte.

Artikel 2

Rådet anställer sekreterare. Rådet anställer därjämte forskare och övrig personal för särskilda projekt inom ramen för sin budget.

Hva man skal og hvordan

- Hva
 - Fremme skatteforskning av felles nordiske interesse
 - Ikke kommersiell
- Hvordan
 - Ansette sekretær
 - Ansette (Engasjere) forskere
- Island blir med 2002
 - Skatteforskning (og skatte-etterforskning!) har ikke alltid hatt høy prioritet i Island

Island blir med 2003

- Indridi H. Thorláksson tok initiativet
- Formell söknad 1999 og formaliteter med “nye” statuetter i 2003

Rådets ordförande gjennom årene

- Edward Andersson, Finland, 1973 – 1982 (†2012)
- Gösta Ekman, Sverige 1982 – 1989 (†2013)
- Gustaf Lindencrona, Sverige 1989 – 1998
- Frederik Zimmer, Norge 1998 – 2007
- Jan Pedersen, Danmark 2007 – 2016
- Teresa Simon-Almendal, Sverige 2016 - dd.

Rådets ordförande

- Gustaf Lindencrona sender varm hilsen
- Sven Olof-Lodin som var en av rådets förste medlemmer sender också varm hilsen

Generalsekreterare NSFR

- Lars Grundberg, Sverige, 1973–1974
- Ulf Tivéus, Sverige, 1974–1983
- Christer Silfverberg, Sverige, 1983–1987
- Kristina Ståhl, Sverige, 1987–1994
- Caroline Olstedt, Sverige, 1994–1995
- Mattias Dahlberg, Sverige, 1995–1998
- Tor Bechmann, Norge, 1998–2000
- Omar G. Dajani, Norge, 2000–2003
- Astrid Erlingsen, Norge, 2003–2005
- Omar G. Dajani, Norge, 2005–2007
- Malene Kerzel, Danmark, 2007–2016
- Caroline Nordklint, Sverige, 2016–dd.

Rådets virksomhetsmodell (slik jeg kjenner det)

- Budget på 1,8 millioner SEK per år
 - Fordelt etter samme nøkkel som Nordisk ministerråd
 - Til konferanser og stipendier og publikasjon av tidskrift ca. 1,4-1,5 millioner SEK
- Utlysning for stipendier, 2 ganger om året
 - Søkere er etablerte forskere og PhD studenter og Post-Doc's
- Nordic Tax Journal

Rådets audiense

- Skatteforskere med Norden som virkefelt
 - Jurister og økonomer
 - Ikke mange møteplasser for disse
- Brukere av skatteforskning
 - Skattejurister og skatteøkonomer i finans- og skatteministerier og etater
- Utfordring å gjøre seminarer og aktiviteter like attraktive for disse 3 (4) grupper

Beskjedent i omfang

- De nordiske land satser kannskje 40-50 milliarder SEK på forskning gjennom forskningsråd, spiller da 1 og 3/4 million SEK noen rolle?
 - Norwegian Research Council 12 milliarder NOK
- Men har rådet “impact”?
 - Möteplass for skatteøkonomer og skattejurister i Norden
 - Fått forskning vi ellers ikke ville ha fått
 - NTJ og andre publikasjoner ville ikke blitt uten rådet

Temaer for konferanser/kompendier i regi av NSFR

Tema	Antall
Firmabeskatning	13
Skattereformer	8
Personbeskatning	5
Sakteomgåelse	4
Boligbeskatning	3
EU harmonisering etc	3
Metode	2
Miljøskatter	1

Merverdien (value added) av nordisk skatteforskning? (Til slutt hvis tid)

- Internasjonal skatterforskning
 - Mye forsket omkring (bagateller) i USA lovgivning, men lite (ingen?) om viktige elementer i skandinaviske lands skattelover
- Hva er value added ved å ha et nordisk forum?
 - Rette opp "skjevheten" nevnt ovenfor?
 - Kritisk masse?
 - Homogenitet i Norden men heterogenitet vis á vis omverdenen?
- Ville det ha vært en Nordisk samfunnsmodell uten en nordisk skattemodell?

Merverdien av NSFR, fortsatt (Til slutt hvis tid)

- Allerede mye samarbeid på administrasjonsnivå da rådet ble innstifete
 - Nordiske skatteadministratorer møtes regelmessig
- Mange nasjonale og internasjonale fora
 - Det finnes internasjonale fora for skatteøkonomer (IIPF) og for skattejurister (IFA, EAFP)
 - Det finnes nasjonale fora i alle de nordiske landene hvor økonomer og jurister kan diskutere skatt
- Mangel på fora hvor skattejurister og skatteøkonomer møtes

Begynnelsen

- Traktaten undertegnes og oppbevares i Helsinki
- Olle Olsson som jobbet tett sammen med rådets første formann Edward Andersson Finland skal nå snart overta...
- Men først vil jeg sette opp temaene som rådet hadde for kompendier og konferanser i de første årene

Edward Andersson, Finland, 1973 – 1982

1. Skattheharmoniseringen i EG (1974)
2. Bolagsbeskattningen i Norden (1974)
3. Kringgående av skattelag (1976)
4. Personbeskattningen i högskattesamhället (1977)
5. Skatteproblem vid generationsskifte i familjeföretag (1978)
6. Internationella företags beskattning (1979)
7. Skatteforskning och skattepolitik (1980)
8. Från nettobeskatning til bruttobeskatning (1981)
9. Skatter och inflation (1982)
10. Beskattning av internationella transaktioner (1982)
11. Inntektsbegrep og rettsutvikling (1982)

Temaer for de første kompendier og konferanser

- Man diskuterer skatteforskning og skattepolitikk
- Man diskuterer og utreder skatteharmonisering innen EU (hot mot den nordiske modell?)
- Man diskuterer personskatt I høyskattsammenheng

Begynnelsen, Olof Olsson

- Jobbet sammen med rådets første formann, Edward Andersson Finland
- Kanskje begynne med personlige erindringer fra forberedelsene til stiftelsen av rådet
- Öst/Vest problematikk
- Skandinaviske velferdsstatens skattebehov og hvordan løse det innenfor rammen av økt frihet til flytting av økonomiske innsatsfaktorer

Gösta Ekman, Sverige 1982 – 1989

12. Rättssäkerheten i beskattningen (1983)
13. Konflikten mellan beskattningens fiskala och icke-fiskala ändamål (1984)
14. Utlandsägda dotterbolag i Sverige (1984)
15. Familjebeskattningen i Norden (1985)
16. Den skattemässiga behandlingen av kursvinster och kursförluster på fordringar och skulder (1986)
17. Förhållandet mellan bokföring och beskattning (1987)
18. Nordisk Familjebeskattning (1988)
19. Internprissättning i multinationella koncerner (1988)
20. Skattereformer (1989)
21. Lægmandsanvendelsen i ligningsforvaltningen (1989)
22. Skatt, arbeidstilbud og inntektsfordeling (1989)

Gustaf Lindencrona, Sverige 1989 – 1998

23. Norden och EG-harmonisering av skatter og avgifter (1990)
24. Rättskällor inom skatterätten (1990)
25. Progressivitet och proportionalitet i skattesystemet (1991)
26. Mervärdeskatten i Norden (1992)
27. Skatteudviklingen i EF (1992)
28. Cross-Border Dividends (1992)
29. Omstrukturering av företag (1993)
30. Tax Reform in the Nordic Countries (1993)
31. De fria kapitalrörelsernas betydelse (1994)
32. Miljöskatter (1995)
33. Samspelet mellan beskattningen av aktiebolag och aktieägare (1996)
34. Skattefria institutioner (1997)
35. Taxation under Economic Integration in the Nordic Welfare States (1996)
36. Skatte- och avgiftskriminalitet (1998)

Mattias Dahlberg

- Personlige minner fra sekretariatets tid i Sverige
- Sekretariatet flytter samtidig som det kommer formann fra annet land
- Hadde det innvirkning på rådets arbeid og virke?

Frederik Zimmer, Norge (15:10-15:20) 1998 – 2007

- 37. Samordningen av skatter och sociala förmåner (1999)
- 38. Bostadsbeskattning (2000)
- 39. Skattekonkurrans – nordiske regimer og reaksjoner, 2001
- 40. Generasjonsskifte, 2002
- 41. Beskattning av internationella aktiebesparingar, 2003
- 42. Beskattning av småföretag, 2004
- 43. Local Taxation, 2005
- 44. Taxation of uncertain and unstable income, 2006
- 45. Taxation of Pensions, 2007

Dahlberg: Brytningstid

- Skattereformer (lavere marginalsatt, færre fradragposter) kjennetegner perioden 1980-1995
 - USA (1986, Reagan)
 - “Århundredets skattereform” i Sverige 1990-1991.
 - Skattereformer i Norge 1987 og 1992
 - Danmark 1987 og 1994
- Hadde rådet en rolle i dette arbeidet? Eller var det rådets oppgave å støtte opp om forskning etterpå?

Fredrik Zimmer

- Personlige minner fra sekretariatets tid i Oslo
- Forandringer i rådets virke?

Vidar Christiansen

- I rådet ca 2000-2010
- Men aktivt med i seminarer og konferanser både før og etter
- Personlige minner fra virketid I rådet
- Retningslinjer for tildelinga av stipend
- Forandringer I rådets virksomhet
 - NTJ m.m.

Jan Pedersen, Danmark 2007 – 2016

- 46. Taxation of capital and wage income: Towards separated or more integrated personal tax systems? 2008
- 47. The non-fiscal purposes of taxation, 2009
- 48. Taxation of individuals and goods in the nordic countries upon cross border mobility, 2010
- 49. Taxation on intangible assets, 2011
- 50. Tax Expenditures, 2012
- 51. Taxation of the financial sector, (2013)
- 52, Corporate income tax and the international challange, 2014
- 53. Taxation of partnerships, 2015
- 54. The international effort to restrict the possibilities of eroding the tax base in shifting profits to low-tax environment , 2016

Jan Pedersen

- Personlige minner
- Hvorfor tidskrift? Hvorfor hadde årbøkene blitt mindre relevante?
- Tidskirftets redaktører
 - Axel Hilling
 - Inge Langhave & Anders Nørgaard Laursen
 - Floris Zoutman

Reykjavik seminaret 2016

- Forandring fra Nasjonalrapppport juridisk og økonomisk til å invitere forskere og utøvere til å snakke om et samlet tema

Teresa Simon-Almendal, Sverige 2016 - dd.

55. The Future of Tax Bases and the Administration of Taxes , 2017

56. Boligbeskatningen, 2018

57. Mot et mer bærekraftig skattesystem, 2019

58. Tax avoidance, 2022

59. Nordic tax systems facing global challenges , 2023

NSFR 50 år!

Memories NSFR – Journey in five decades

Professor Teresa Simon-Almendal

2016-

- Mandatperioder

- Språkfrågan

2016-

- Pandemi...

2016-

- Nya behov – nya former för forskningsstöd

- Konferenser
- Nätverk
- mötesplattformar

Diskusjon om språk

- Skal man tala skandinavisk?
- Eller skal man tala Engelsk?
- Lenge vært merkesak å ha diskusjonen på Skandinavisk
- Men i Island og Finnland har de unge ikke god nok bakgrunn
 - Og man hører at norske og danske og svenske ungdommer snakker på engelsk når de møtes

Q&A

UNIVERSITY OF ICELAND
FACULTY OF ECONOMICS

Til slutt (16:19-16:20)

- Har rådets virksomhet gitt mer forståelse og bedre skattesystemer I Norden?
- Ville Nordiske skatteforskere ha funnet en annen måte å formidle og lære?
- Vi vil ha skatter og vi vil ha skatteforskning om 50 år. Men vil vi ha et nordisk skatteforskningningsråd?

